

Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục phòng tránh tai nạn thương tích cho học sinh ở các trường tiểu học thị xã Ba Đồn, tỉnh Quảng Bình

Đặng Trần Quỳnh Giao*

* Học viên cao học Trường Đại học Sư phạm Huế

Received: 14/8/2023; Accepted: 21/8/2023; Published: 28/8/2023

Abstract: Educational activities to prevent injuries for primary school students aim to create a safe environment for them to study, work, play healthily, ensure health, safety, avoid accidents, injuries for students. Managing educational activities to prevent injuries for students at primary schools is one of the important contents of the school. The management of educational activities to prevent injuries for students at primary schools in Ba Don town, Quang Binh province has initially achieved some good results, but there are still some issues that need to be addressed. Based on the theoretical basis and the actual situation of managing injury prevention activities, the article proposes some measures to manage educational activities to prevent injuries for students at primary schools in Ba Don town, Quang Binh province.

Keywords: Prevention, accident, injury, management, primary school, Quang Binh.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục phòng tránh tai nạn thương tích (TNTT) ở trường tiểu học (TH) là hoạt động có kế hoạch, có mục đích của hiệu trưởng trường lên công tác an toàn, phòng tránh TNTT hướng đến giúp học sinh (HS) TH có được kiến thức, thái độ, kỹ năng và hành vi đúng đắn, nhờ vậy mà giảm thiểu được các tai nạn, thương tích trong cuộc sống của các em. Quản lý hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH đòi hỏi các biện pháp giáo dục đặc thù và linh hoạt phù hợp với nhận thức và tâm sinh sinh lý của trẻ, phải thúc đẩy sự phát triển về kỹ năng giao tiếp và những kỹ năng cần thiết khác, giúp trẻ biết cách khắc phục khó khăn, thích nghi với các hoạt động thực tiễn phong phú, đa dạng, tạo cho trẻ tự tin và tham gia vào các hoạt động học tập, rèn luyện toàn diện trong nhà trường cũng như cuộc sống xung quanh. Bài viết nêu một số biện pháp quản lý hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH ở thị xã Ba Đồn, tỉnh Quảng Bình.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vài nét về thực trạng quản lý hoạt động PT TNTT cho HS TH ở các trường tiểu học thị xã Ba Đồn, tỉnh Quảng Bình

Theo kết quả nghiên cứu của chúng tôi (Đặng Trần Quỳnh Giao, 2023), thực trạng quản lý hoạt động phòng tránh TNTT cho HS TH ở các trường tiểu học thị xã Ba Đồn, tỉnh Quảng Bình được khái quát trên các mặt chủ yếu như sau.

- Về quản lý mục tiêu: Hội đồng sư phạm các trường đã xác định được mục tiêu phòng tránh TNTT

trong kế hoạch của đơn vị và cá nhân. Kết quả quản lý mục tiêu được đánh giá đạt mức tốt; thể hiện công tác quản lý biết tập trung mục tiêu cần ưu tiên để điều hành hiệu quả công việc. Đây chính là một thành công quan trọng góp phần vào thành công chung của hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS của các trường TH trên địa bàn thị xã. Tuy nhiên, kết quả quản lý mục tiêu “Xây dựng định hướng dài hạn về mục tiêu và các chỉ tiêu về giáo dục phòng tránh TNTT” và “Tổ chức thực hiện các biện pháp để đạt mục tiêu giáo dục phòng tránh TNTT theo sự phân công, phân cấp đã xác định” chưa được đánh giá cao, trong khi đây là việc làm quan trọng.

- Về quản lý nội dung hoạt động: Các thành tố về quản lý nội dung đều được CBQL, GV đánh giá tốt. Tuy nhiên, vẫn còn một số thành tố chưa được đánh giá cao, gồm: “Quy hoạch, chuẩn bị các điều kiện về nhân lực, tài chính, CSVC - TBGD cho thực hiện nội dung giáo dục phòng tránh TNTT một cách chủ động”, “Tổ chức bộ máy, nhân sự để triển khai thực hiện các hoạt động phát triển và thực hiện nội dung giáo dục theo đúng phân công, phân cấp”, “Đánh giá đúng thực trạng nội dung giáo dục và việc thực hiện nội dung giáo dục”. Như vậy, vẫn còn bộc lộ một số hạn chế, kém hiệu quả đòi hỏi các cấp quản lý cần chú trọng hơn.

- Quản lý phương pháp, hình thức giáo dục: Cơ bản công tác quản lý đúng hướng, đạt mức tốt. Tuy nhiên, qua thực tế tìm hiểu và phỏng vấn sâu, chúng tôi được biết khâu “đánh giá đúng thực trạng” cũng

nư “hiệu quả thực hiện các phương pháp đã sử dụng trong kỳ kế hoạch trước” đã được các trường đánh giá có phần nương nhẹ, thiếu khách quan.

- *Quản lý điều kiện hỗ trợ hoạt động giáo dục:* Việc đảm bảo các điều kiện hỗ trợ hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS ở các trường TH thị xã Ba Đồn được đánh giá kết quả đạt mức độ khá và hoạt động quản lý cũng được nhìn nhận tích cực.

2.2. Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS ở các trường TH thị xã Ba Đồn, tỉnh Quảng Bình

Xuất phát từ thực trạng, chúng tôi đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS theo hướng phát huy những điểm mạnh, tích cực và khắc phục hoặc giảm thiểu những khó khăn, yếu kém đang gặp phải, như sau:

- *Biện pháp 1: Tổ chức nâng cao nhận thức cho CBQL, GV, HS về tầm quan trọng của hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH*

Nâng cao nhận thức của CBQL, GV, NV và HS nhằm giúp họ xác định nhận thức đúng và sâu sắc về vị trí, vai trò của mình trong giáo dục phòng tránh TNTT cho HS; hướng tới mục tiêu tạo dựng một môi trường giáo dục lành mạnh, an toàn, trường học hạnh phúc, để HS được chăm sóc tốt cả về thể chất, trí tuệ và tâm hồn. Từ đó không ngừng nâng cao trách nhiệm công tác quản lý theo vị trí, chức năng đảm nhiệm. Trên cơ sở nhận thức được sứ mệnh, uy tín của nhà trường đối với xã hội; xây dựng tập thể vững mạnh, có nhận thức cao về vai trò và mục tiêu của giáo dục phòng tránh TNTT cho HS, phát huy tinh thần trách nhiệm thực hiện tốt nhiệm vụ giáo dục phòng tránh TNTT cho HS, cũng là một trong những mục tiêu quan trọng trong công tác quản lý. Để thực hiện tốt hoạt động này, GV cần nắm chắc nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức, điều kiện hỗ trợ, để quá trình tổ chức hoạt động cho HS đảm bảo yêu cầu về chất lượng, hiệu quả.

Việc quản lý tốt hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS giúp hiệu trưởng đánh giá một cách chính xác kết quả thực hiện hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS của đội ngũ GV và nhân viên (NV) của trường. Đối với HS, các em thấy được hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH của nhà trường sẽ mang đến cho các em những lợi ích thiết thực: Được giáo dục phòng tránh TNTT tốt nhất trong điều kiện thực tế của nhà trường; được theo dõi và đánh giá một cách thường xuyên về việc thực hiện nhiệm vụ phòng tránh TNTT. Đây là một trong những nhiệm vụ quan trọng của người HS.

Từ đó, các em có ý thức thường xuyên phòng tránh TNTT. Đối với phụ huynh, xây dựng được hình ảnh đẹp và niềm tin đối với nhà trường. Nâng cao uy tín của nhà trường trong giáo dục toàn diện nói chung và giáo dục phòng tránh TNTT nói riêng. An tâm với môi trường con em học tập, từ đó đóng góp tích cực cho phong trào nhà trường.

- *Biện pháp 2: Đảm bảo thực hiện đầy đủ, hiệu quả các mục tiêu giáo dục phòng tránh TNTT*

Thực hiện mục tiêu giáo dục phòng tránh TNTT cho HS ở trường TH luôn hướng tới xây dựng các trường TH có môi trường giáo dục đảm bảo an toàn tuyệt đối cho HS cả về thể chất và tinh thần. Các mục tiêu của hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH được xây dựng và quán triệt trong đội ngũ sau đó phổ biến tận HS và phụ huynh. Hệ thống mục tiêu đó chính là toàn bộ những hiểu biết, kiến thức và kỹ năng về phòng tránh TNTT cho HS. Các trường TH cần thực hiện tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, hướng dẫn HS kiến thức, kỹ năng phòng tránh TNTT thường gặp. Hiệu trưởng phân công, phân nhiệm cụ thể cho các tổ chức, cá nhân trong trường. GV phải xây dựng kế hoạch bài dạy theo định hướng phát triển năng lực cho HS trong đó có nội dung giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH. Trong kế hoạch bài dạy cần xác định phương pháp, kỹ thuật dạy học, hình thức tổ chức phù hợp. Việc giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH chỉ đạt được hiệu quả cao nếu nhà trường huy động được sức mạnh tổng hợp từ các lực lượng tham gia xây dựng trường học an toàn, đặc biệt là cha mẹ HS và cộng đồng tại địa phương.

- *Biện pháp 3. Tích hợp lồng ghép các nội dung giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH trong các nội dung giáo dục của nhà trường*

Nhà trường chỉ đạo triển khai kế hoạch giáo dục phòng tránh TNTT cho HS thông qua việc dạy học chính khóa đối với các môn học và các hoạt động tích hợp giáo dục trong nhà trường, giúp cho HS được hình thành những kiến thức lý thuyết, kỹ năng và thái độ tốt về phòng tránh TNTT. Đây là yêu cầu bắt buộc, đòi hỏi mỗi GV phải nỗ lực cố gắng để nghiên cứu bài học, huy động kiến thức nội môn, liên môn, xuyên môn, đa môn để thực hiện nội dung giáo dục phòng tránh TNTT. Việc tích hợp nội dung giáo dục phòng tránh TNTT cho HS vào nội dung giáo dục của nhà trường, giúp HS tiếp thu bài được bao quát theo chiều rộng và hiểu bài theo chiều sâu. Thông qua nội dung giáo dục, các em liên kết các nhóm kiến thức một cách xuyên suốt, liền mạch, đến gần hơn với thực tiễn thông qua nội dung giáo dục. Trên cơ sở đó, HS dễ áp

dụng kiến thức, kỹ năng phòng tránh TNTT vào thực hành, đời sống hàng ngày.

Thông qua việc dạy các môn học được tích hợp kiến thức về phòng tránh TNTT, làm cho HS chiếm lĩnh một cách có hệ thống các khái niệm khoa học gắn liền với những nội dung, yêu cầu về phòng tránh TNTT, giúp các em có nhận thức đúng đắn về những mối nguy hiểm trong môi trường xung quanh, trong cuộc sống, trang bị cho các em có những kỹ năng ứng phó kịp thời khi gặp tình huống nguy hiểm xảy ra. Xây dựng kế hoạch và triển khai có hiệu quả chương trình giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH thông qua chương trình hoạt động trải nghiệm. Bởi đây là con đường tạo nên các năng lực rất cần thiết trong phòng tránh TNTT cho HS TH.

- *Biện pháp 4: Thực hiện đổi mới phương pháp và hình thức giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH thông qua hoạt động trải nghiệm*

Đổi mới phương pháp giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH cần bắt đầu bằng việc cải tiến phương pháp truyền thống, như: Thuyết trình, đàm thoại, luyện tập để nâng cao hiệu quả và hạn chế nhược điểm của chúng. Kết hợp đa dạng các phương pháp và hình thức dạy học, giáo dục để phát huy tính tích cực và nâng cao chất lượng hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH. Quá trình sử dụng phương pháp và hình thức giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH cần thấy được ưu điểm của mỗi loại phương pháp và hình thức tổ chức để phối hợp chúng một cách phù hợp. Việc sử dụng độc tôn hay lạm dụng phương pháp và hình thức giáo dục nào đó sẽ không đem lại hiệu quả. Tăng cường sử dụng phương tiện dạy học (PTDH) và công nghệ thông tin (CNTT) hỗ trợ dạy học, kết hợp sử dụng phần mềm dạy học để giáo dục phòng tránh TNTT cho HS. Bên cạnh đó cần bồi dưỡng phương pháp học tập tích cực cho học sinh trong giáo dục phòng tránh TNTT. Việc đổi mới phương pháp và hình thức giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH thông qua hoạt động trải nghiệm cần hướng tới yêu cầu giúp cho HS tự đề ra nhiệm vụ, tự tìm cách giải quyết, tự kiểm tra và đánh giá. Từ đó HS có nhu cầu thực hiện nhiệm vụ được giao; có thể vạch ra kế hoạch để thực hiện nhiệm vụ được giao.

- *Biện pháp 5: Tăng cường cơ sở vật chất, kinh phí hỗ trợ hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS TH*

Quán triệt, tuyên truyền, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của CBQL, GV, NV, CMHS trong công tác đảm bảo an toàn cho HS. Chăm lo xây dựng trường học xanh - sạch - đẹp, an toàn, thân thiện, để đảm bảo an toàn tuyệt đối về thể chất và tinh thần cho học

sinh, qua đó cũng tạo điều kiện để các em gắn bó với nhà trường.

Để thực hiện yêu cầu ĐM GDPT, nhu cầu về CSVC hiện đại, phòng học thông minh, phòng học đa năng, trang thiết bị dạy học (TTBDH), đặc biệt là thiết bị CNTT... Nhà nước cần tăng mức đầu tư hoặc giao trách nhiệm cụ thể hằng năm mức đầu tư cho các trường TH đảm bảo CSVC yêu cầu theo quy định. Bên cạnh sự đầu tư của Nhà nước về kinh phí để xây dựng phòng học, phòng chức năng, mua sắm TTBDH, Nhà nước cần có cơ chế khuyến khích các trường học chủ động phối hợp với Ban đại diện CMHS hỗ trợ, mua sắm thay thế CSVC thiết bị hư hỏng; tránh lợi dụng danh nghĩa phụ huynh để kêu gọi đóng góp kinh phí, nhưng cũng không ngăn cấm các trường khi phụ huynh thực sự có nhu cầu đóng góp hỗ trợ trường trước yêu cầu thực tế đặt ra và trước yêu cầu đảm bảo an toàn cho HS. Tổ chức tốt việc kiểm kê tài sản, tài chính, rà soát lại toàn bộ CSVC, TTBDH, để xây dựng kế hoạch tăng trường trong hè, vào đầu năm học mới. Bên cạnh đó cũng xây dựng kế hoạch tài chính để phục vụ hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT cho HS theo mục tiêu chung và mục tiêu riêng của trường. Tổ chức thực hiện nghiêm các quy định về phòng chống cháy, nổ, các quy định về an toàn thực phẩm, vệ sinh, lao động, vui chơi, v.v. bảo vệ và sử dụng hiệu quả CSVC nhà trường.

3. Kết luận

Trên đây là các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT ở các trường TH thị xã Ba Đồn, tỉnh Quảng Bình. Các biện pháp này đã được khảo nghiệm cho thấy có tính cấp thiết và tính khả thi cao. Việc áp dụng sẽ góp phần nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động giáo dục phòng tránh TNTT nói riêng và chất lượng GD toàn diện cho HS TH tại địa phương. Bên cạnh đó, cũng là tài liệu tham khảo để áp dụng cho các trường tiểu học có điều kiện tương đồng./.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ban hành chương trình giáo dục phổ thông*, Hà Nội.
2. Đặng Quốc Bảo (1999), *Khoa học tổ chức và quản lý*, NXB Thống kê, Hà Nội.
3. Đặng Trần Quỳnh Giao (2023), *Thực trạng quản lý hoạt động PT TNTT cho HS TH ở các trường tiểu học thị xã Ba Đồn, tỉnh Quảng Bình*, Tạp chí TBGD.
4. Lê Khánh Tuấn (Tái bản lần 2 năm 2018), *Dự báo và Kế hoạch hóa trong quản lý giáo dục*, NXB Giáo dục Việt Nam.